

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет стоматології та фармації
Кафедра загальної стоматології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Хірургічна стоматологія

Галузь знань	_____	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	_____	221 «Стоматологія»
Назва освітньої програми	_____	Стоматологія
Рівень вищої освіти	_____	третій (освітньо-науковий) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Доцент кафедри загальної стоматології, д.мед.н. Барило Олександр Семенович	+380 (97) 9278943	alexandrb381@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Хірургічна стоматологія – дисципліна, методи якої спрямовані на збереження зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам хірургічними методами.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Хірургічна стоматологія» є питання етіології, патогенезу, клінічних проявів, діагностики, диференційної діагностики, сучасних методів лікування гнійно-запальних захворювань, захворювань скронево-нижньощелепного суглобу, травматичних пошкоджень щелепно-лицьової ділянки, невритів і травматичних ушкоджень трійчастого та лицевого нервів, зубощелепних деформацій та аномалій, пухлин та пухлиноподібних новоутворень.

Метою викладання навчальної дисципліни «Хірургічна стоматологія» на третьому (освітньо-науковому) рівні є глибоке переосмислення та поглиблення наявних теоретичних знань і удосконалення практичних навичок, отриманих здобувачами на другому (магістерському) рівні, підготовка висококваліфікованого лікаря-стоматолога, який здатний проводити на сучасному рівні діагностику, профілактику і лікування захворювань зубів, органів і тканин порожнини рота хірургічними методами.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Хірургічна стоматологія» є вміння проводити сучасне обстеження стоматологічного хворого; виявляти у нього провідні синдроми і симптоми; обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз; аналізувати результати обстеження хворого та проводити диференціальну діагностику, формулювати остаточний діагноз основних захворювань; виявляти та ідентифікувати прояви соматичних, інфекційних захворювань в порожнині рота; визначати характер та принципи лікування пацієнтів на амбулаторному хірургічному прийомі; виявляти різні клінічні варіанти перебігу та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань; проводити їх первинну та вторинну профілактику.

Передумови для вивчення дисципліни: Вивчення «Хірургічної стоматології» ґрунтується на отриманих здобувачами на другому (магістерському) рівні знаннях з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, мікробіології, вірусології та імунології, клінічної фармакології, патоморфології, патофізіології, внутрішньої медицини, хірургічних хвороб та інтегрується з цими дисциплінами.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Хірургічна стоматологія» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-науковою програмою «Стоматологія»:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК-9. Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК-1. Здатність розумітися в характеристиках та стандартах медичних технологій, що застосовуються в сучасній стоматології

ФК-2. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези

ФК-5. Здатність знаходити і аналізувати необхідну інформацію для вирішення завдань, які важко формалізуються, та прийняття рішень в галузі стоматології

Навчальна дисципліна «Хірургічна стоматологія» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньо-науковою програмою:

ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення

ПРН 5. Розробляти дизайн та план наукового дослідження за спеціальністю «Стоматологія»

ПРН 9. Отримувати, аналізувати, оцінювати та використовувати ресурси, що мають відношення до вирішення наукових задач в стоматології

ПРН 16. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Усвідомлювати й розуміти загальні тенденції розвитку хірургічної стоматології.
2. Демонструвати знання основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у хірургічній стоматології, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
3. Знати основи застосування елементів теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, демонструвати систематичне сприйняття та розуміння системи теоретичних чи практичних знань в галузі дослідження.

Уміння:

4. Створювати та пояснювати нові знання шляхом проведення дослідження, розширювати передові напрями галузі знань.
5. Критично використовувати наукові теорії та засвоєні теоретичні знання при розв'язанні практичних дослідницьких завдань, обирати й використовувати відповідні засоби для побудови дослідження.
6. Визначати завдання дослідницького пошуку та ефективно планувати час для отримання необхідних результатів, організувати й аналізувати свою дослідницько-пошукову діяльність.
7. Демонструвати спроможність брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в сфері стоматології та охорони здоров'я.

Навички:

8. Демонструвати лідерство у розробці та упровадженні інновацій і їх використанні у професійній діяльності.
9. З дотриманням етичних норм формувати комунікаційну стратегію з суб'єктами взаємодії, застосовувати демократичні технології прийняття колективних рішень, враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації.
10. Демонструвати етичну поведінку в дотриманні принципів наукового дослідження.
11. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денна форма / заочна форма навчання)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	10 / 8	30 / 20	50 / 62	3	5 / 6	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
		денна форма				заочна форма			
		усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			лекції	практ. заняття	самостійна робота		лекції	практ. заняття	самостійна робота
V семестр	Тема 1. Сучасні методи знеболення в хірургічній стоматології.	10	-	2	8	10	-	2	8
	Тема 2. Сучасні хірургічні методики дентальної імплантації.	16	2	4	10	16	2	4	10
	Тема 3. Запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки.	19	2	6	11	19	2	4	13
Разом за V семестр		45	4	12	29	45	4	10	31
VI семестр	Тема 4. Онкологічні аспекти в хірургічній стоматології.	14	2	6	6	12	-	4	8
	Тема 5. Реконструктивно-відновна хірургія щелепно-лицевої ділянки.	15	2	6	7	14	2	2	10
	Тема 6. Військова стоматологія.	16	2	6	8	19	2	4	13
Разом за VI семестр		45	6	18	21	45	4	10	31
Усього годин		90	10	30	50	90	8	20	62
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ: V семестр – залік; VI семестр - екзамен									

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Аспіранти отримують теми та питання за конкретними модулями, основну і додаткову літературу, методичні рекомендації, завдання та інформацію про їх оцінювання. Навчання проводиться в аудиторіях МГУ (лекції, теоретичні семінари) та дистанційно з використанням он-лайн платформи ZOOM. Для пошуку та аналізу інформації, оформлення індивідуальних завдань у аспірантів є можливість користуватися університетськими комп'ютерними класами, технічними засобами навчання та бібліотекою.

Практичні заняття з клінічних тем проводяться безпосередньо в стоматологічних кабінетах Університетської клініки МГУ з необхідним обладнанням та устаткуванням для можливості консультування та лікувального прийому тематичних хворих (пацієнто-орієнтоване навчання).

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семестр	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
V семестр	Тема 1. Сучасні методи знеболення в хірургічній стоматології. 1. Місцеве знеболення при хірургічних втручаннях в ЩЛД. 2. Методи загального знеболення, показання та протипоказання.	2	2

	<p>Тема 2. Сучасні хірургічні методики дентальної імплантації.</p> <p>1. Біологічні основи дентальної імплантації. Остеоінтеграція.</p> <p>2. Підготовка пацієнта до дентальної імплантації: рентгенологічна діагностика, показання і протипоказання.</p> <p>3. Проведення операції установки імплантату, робота з м'якими тканинами.</p> <p>4. Складні техніки при дентальній імплантації: кісткова пластика, розщеплення альвеолярного гребеня, синус-ліфтинг.</p>	4	4
	<p>Тема 3. Запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки.</p> <p>1. Абсцеси та флегмони ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.</p> <p>2. Лімфаденіти ЩЛД. Аденофлегмони: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.</p> <p>3. Ускладнення гнійних процесів у ЩЛД.</p> <p>4. Запальні захворювання слинних залоз.</p>	6	4
VI семестр	<p>Тема 4. Онкологічні аспекти в хірургічній стоматології.</p> <p>1. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин ЩЛД.</p> <p>2. Доброякісні одонтогенні та неодонтогенні пухлини щелеп.</p> <p>3. Біологічні основи клінічної онкології. Передракові захворювання і рак.</p>	6	4
	<p>Тема 5. Реконструктивно-відновна хірургія щелепно-лицевої ділянки.</p> <p>1. Хірургічні методи лікування захворювань СНЩС, пластика СНЩС.</p> <p>2. Мікрохірургія м'яких тканин ЩЛД.</p> <p>3. Методи кісткової пластики в ЩЛД.</p>	6	2
	<p>Тема 6. Військова стоматологія.</p> <p>1. Предмет і завдання військової стоматології. Організація хірургічної допомоги пораненим. Воєнно-медична доктрина. Основні принципи організації допомоги пораненим у ЩЛД.</p> <p>2. Травматична хвороба: патогенез, особливості при пошкодженнях ЩЛД.</p> <p>3. Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин та кісток обличчя на етапах медичної евакуації.</p> <p>4. Супутні та ранні ускладнення пошкоджень ЩЛД – кровотеча, асфіксія, шок, синдром тривалого здавлення тканин. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.</p>	6	4
	Всього	30	20

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи аспірантів при вивченні дисципліни «Хірургічна стоматологія» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.

6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді реферату, опису клінічних випадків, історій хвороб тематичних пацієнтів з представленням даних додаткових (рентгенологічних, лабораторних, функціональних) та спеціальних методів обстеження.

7. Підготовка до підсумкового контролю (заліку, іспиту).

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

Семестр	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
V семестр	<p>Тема 1. Сучасні методи знеболення в хірургічній стоматології.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомія трійчастого нерва. Цільові пункти периферичної провідникової анестезії на верхній і нижній щелепі. 2. Сучасні місцеві анестетики: класифікація, склад, пріоритет вибору. 3. Ін'єкційний інструментарій: вибір карпульного шприца і голка. 4. Аплікаційна, інфільтраційна, провідникова анестезія в області верхньої і нижньої щелепи. 5. Основні помилки і складності при проведенні мандибулярної анестезії. 6. Підготовка пацієнта і лікаря до проведення місцевого знеболення. 7. Особливості проведення місцевої анестезії у дітей, вагітних, пацієнтів із супутньою соматичною патологією. 8. Методи загального знеболення. Показання і протипоказання. Підготовка хворого. <p><u>Тестовий контроль</u></p>	8	8
	<p>Тема 2. Сучасні хірургічні методики дентальної імплантації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку сучасної дентальної імплантації. 2. Підготовка пацієнта до дентальної імплантації, показання і протипоказання. 3. Сучасна рентгенологічна діагностика, КПКТ. 4. Вибір системи дентальних імплантів. 5. Техніка операції установки імплантату. Можливі ускладнення під час і після операції. 6. Кісткова пластика дефектів альвеолярного гребеня. Вибір кісткового замітника. Техніка операції. 7. Розщеплення альвеолярного гребеня. Показання. Техніка операції. Необхідне обладнання та матеріали. 8. Синус-ліфтинг. Відкритий і закритий. Інструментарій. Техніка операції. 9. Пересадка кісткових блоків. Забір блоку і його фіксація. <p><u>Реферат</u></p>	10	10
	<p>Тема 3. Запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одонтогенні інфекції: періодонтит, альвеоліт, перикоронарит, гайморит. Класифікації, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. 2. Абсцеси та флегмони ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. 	11	13

	<p>3. Флегмона дна порожнини рота, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.</p> <p>4. Ускладнення гнійних процесів м'яких тканин обличчя: сепсис, тромбофлебіт лицевих вен, синус-тромбоз, менінгіт, принципи інтенсивної терапії.</p> <p>2. Лімфаденіти ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.</p> <p>3. Аденофлегмони: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.</p> <p>4. Фурункули та карбункули обличчя: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.</p> <p>3. Запальні захворювання слинних залоз: хронічний сіалоденіт, паренхіматозний та інтерстиційний сіалоденіт, гострий вірусний сіалоденіт, епідемічний паротит, гострий бактеріальний сіалоденіт, калькульозний сіалоденіт. Клініка, діагностика, лікування.</p> <p><u>Підсумковий тестовий контроль</u></p>		
VI семестр	<p>Тема 4. Онкологічні аспекти в хірургічній стоматології.</p> <p>1. Класифікація пухлин ЩЛД.</p> <p>2. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин ЩЛД: етіологія, патогенез, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>3. Кісти щелеп (одонтогенні та неодонтогенні, епітеліальні та неепітеліальні тощо).</p> <p>4. Доброякісні одонтогенні пухлини щелеп (амелобластома (адамантинома), одонтома, цементома). Гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.</p> <p>5. Доброякісні неодонтогенні пухлини щелеп (остеобластома, остеокластома, остеома, остеоїд-остеома, хондрома, гемангіома, фіброма, епулід тощо). Гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.</p> <p>6. Остеогенні пухлиноподібні новоутворення щелеп (фіброзна остеодисплазія, паратиреоїдна остеодистрофія, хвороба Педжета, еозинофільна гранульома). Гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, особливості лікування.</p> <p>7. Доброякісні пухлини і кісти слинних залоз: етіологія, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.</p> <p>8. Біологічні основи клінічної онкології.</p> <p>9. Передракові захворювання і рак шкіри обличчя. Лікування (хірургічне, променеве, хіміотерапія, імунокорекція тощо), профілактика і запобігання ускладнень.</p> <p>10. Передракові захворювання і рак нижньої губи.</p> <p>11. Передракові захворювання і рак слизової оболонки порожнини рота та язика.</p> <p>12. Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>13. Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика.</p> <p>14. Злоякісні пухлини ший. Лімфаденопатії ЩЛД.</p>	6	8

	<u>Реферат</u>		
	<p>Тема 5. Реконструктивно-відновна хірургія щелепно-лицевої ділянки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хірургічні методи лікування захворювань СНЩС, пластика СНЩС. 2. Хірургічні методи лікування контрактури нижньої щелепи. 3. Пластика м'яких тканин ЩЛД місцевими тканинами, вільними шкірними клаптями. 4. Мікрохірургія м'яких тканин ЩЛД. 5. Регенерація кісткової тканини. Техніка спрямованої регенерації. Мембранна техніка. Кістково-заміщуючі матеріали. 6. Пародонтальна хірургія: види операцій. 7. Пластичне усунення нориць слинних залоз. <p><u>Тестовий контроль</u></p>	7	10
	<p>Тема 6. Військова стоматологія.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання військової стоматології. 2. Організація хірургічної допомоги пораненим з ушкодженнями ЩЛД. 3. Травматична хвороба: патогенез, особливості при пошкодженнях ЩЛД. 4. Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин та кісток обличчя на етапах медичної евакуації. 5. Сучасна вогнепальна рана, надання медичної допомоги. 6. Супутні ускладнення пошкоджень ЩЛД – кровотеча, асфіксія, шок. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації. 7. Ранні ускладнення пошкоджень ЩЛД – синдром тривалого здавлення тканин обличчя. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації. 8. Тимчасова (евако-транспортна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицевого черепа: вимоги, види, недоліки та переваги. 9. Постійна (лікувальна) іммобілізація щелеп назубними шинами, капами. 10. Остеосинтез, апаратні методи фіксації фрагментів кісток лицевого черепа. 11. Термічні ушкодження обличчя, опікова хвороба при ушкодженнях обличчя. 12. Комбіновані пошкодження ЩЛД: патогенез, варіанти клінічного перебігу залежно від особливостей ураження, їх лікування. <p><u>Підсумковий тестовий контроль</u></p>	8	13
	Всього	50	62

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку)	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
-------------------------------------	---

Питання до іспиту

1. Місцеве знеболення при хірургічних втручаннях в ЩЛД.
2. Сучасні місцеві анестетики: класифікація, склад, пріоритет вибору.
3. Аплікаційна, інфільтраційна, провідникова анестезія в області верхньої і нижньої щелепи.
4. Основні помилки і складності при проведенні мандибулярної анестезії.
5. Особливості проведення місцевої анестезії у дітей, вагітних, пацієнтів із супутньою соматичною патологією.
6. Методи загального знеболення. Показання і протипоказання. Підготовка хворого.
7. Біологічні основи дентальної імплантації. Остеоінтеграція.
8. Підготовка пацієнта до дентальної імплантації: рентгенологічна діагностика, КПКТ, показання і протипоказання.
9. Техніка операції установки імплантату, робота з м'якими тканинами.
10. Складні техніки при дентальній імплантації: кісткова пластика, розщеплення альвеолярного гребеня, синус-ліфтинг.
11. Одонтогенні інфекції: періодонтит, альвеоліт, перикоронарит, гайморит. Класифікації, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
12. Абсцеси та флегмони ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
13. Флегмона дна порожнини рота, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.
14. Ускладнення гнійних процесів м'яких тканин обличчя: сепсис, тромбофлебіт лицевих вен, синус-тромбоз, менінгіт, принципи інтенсивної терапії.
15. Лімфаденіти ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
16. Аденофлегмони: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
17. Фурункули та карбункули обличчя: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
18. Запальні захворювання слинних залоз: хронічний сіалоденіт, паренхіматозний та інтерстиційний сіалоденіт, гострий вірусний сіалоденіт,

епідемічний паротит, гострий бактеріальний сіалоденіт, калькульозний сіалоденіт. Клініка, діагностика, лікування.

19. Класифікація пухлин ЩЛД.

20. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин ЩЛД: етіологія, патогенез, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування.

21. Кісти щелеп (одонтогенні та неодонтогенні, епітеліальні та неепітеліальні тощо).

22. Доброякісні одонтогенні пухлини щелеп (амелобластома (адамантинома), одонтома, цементома). Гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.

23. Доброякісні неодонтогенні пухлини щелеп (остеобластома, остеокластома, остеома, остеод-остеома, хондрома, гемангіома, фіброма, епулід тощо). Гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.

24. Остеогенні пухлиноподібні новоутворення щелеп (фіброзна остеодисплазія, паратиреоїдна остеодистрофія, хвороба Педжета, еозинофільна гранульома). Гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, особливості лікування.

25. Доброякісні пухлини і кісти слинних залоз: етіологія, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.

26. Біологічні основи клінічної онкології.

27. Передракові захворювання і рак шкіри обличчя. Лікування (хірургічне, променеве, хіміотерапія, імунотерапія тощо), профілактика і запобігання ускладнень.

28. Передракові захворювання і рак нижньої губи.

29. Передракові захворювання і рак слизової оболонки порожнини рота та язика.

30. Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування.

31. Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика.

32. Злоякісні пухлини шиї. Лімфаденопатії ЩЛД.

33. Хірургічні методи лікування захворювань СНЩС, пластика СНЩС.

34. Хірургічні методи лікування контрактури нижньої щелепи.

35. Пластика м'яких тканин ЩЛД місцевими тканинами, вільними шкірними клаптями.

36. Мікрохірургія м'яких тканин ЩЛД.

37. Регенерація кісткової тканини. Техніка спрямованої регенерації. Мембранна техніка. Кістково-заміщуючі матеріали.

38. Пародонтальна хірургія: види операцій.

39. Пластичне усунення нориць слинних залоз.

40. Предмет і завдання військової стоматології.

41. Організація хірургічної допомоги пораненим з ушкодженнями ЩЛД.

42. Травматична хвороба: патогенез, особливості при пошкодженнях ЩЛД.

43. Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин та кісток обличчя на етапах медичної евакуації.

44. Сучасна вогнепальна рана, надання медичної допомоги.
45. Супутні ускладнення пошкоджень ЩЛД – кровотеча, асфіксія, шок. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.
46. Ранні ускладнення пошкоджень ЩЛД – синдром тривалого здавлення тканин обличчя. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.
47. Тимчасова (евако-транспортна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицевого черепа: вимоги, види, недоліки та переваги.
48. Постійна (лікувальна) іммобілізація щелеп назубними шинами, капами.
49. Остеосинтез, апаратні методи фіксації фрагментів кісток лицевого черепа.
50. Термічні ушкодження обличчя, опікова хвороба при ушкодженнях обличчя.
51. Комбіновані пошкодження ЩЛД: патогенез, варіанти клінічного перебігу залежно від особливостей ураження, їх лікування.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ АСПІРАНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка рефератів, історій хвороб	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота аспіранта)			
1.3. Підготовка реферату (або презентації) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) реферату (або презентації)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів	5
Разом балів за поточний контроль			50

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача з аспірантами

Підсумковий контроль екзамен / залік	50
Всього балів	100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання тестових завдань			
1.2. Підготовка тестових завдань	-//-	Перевірка тестових завдань	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка рефератів, історій хвороб	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота аспіранта)			
1.4. Підготовка реферату (або презентації) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) реферату (або презентації) під час ІКР	5
1.5. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ здобувачів наукового ступеню доктора філософії

Оцінювання успішності навчання здобувачів наукового ступеню доктора філософії здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно в національну шкалу («зараховано», «не зараховано») та шкалу Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС – A, B, C, D, E, FX, F).

Рівень знань оцінюється:

- «зараховано», «відмінно» A - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (або презентацію) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано», «добре» B - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (або презентацію) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано», «добре» C - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату (або презентації) та активність у науково-дослідній роботі;

- «зараховано», «задовільно» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів;

- «зараховано», «задовільно» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на низькому рівні, на запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи;

- «не зараховано», «незадовільно з можливістю повторного складання» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

- «не зараховано», «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ЕКТС	Національна шкала	Оцінка за національною	
			для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	добре	
74-81	C	добре	задовільно	
64-73	D	задовільно		
60-63	E	достатньо		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторної здачі семестрового контролю	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	незадовільно	не зараховано

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

- 1) Тимофєєв О.О. Щелепно-лицева хірургія : підручник, 3-є видання. – Київ: «Медицина». – 2022. – 792 с.
- 2) Тимофєєв О.О. Щелепно-лицева хірургія і хірургічна стоматологія: в 2 книгах. – Київ: «Медицина». – 2020. – 992 с.
- 3) Маланчук В.О. Bases of Dentistry. Основи стоматології. К.: Нова книга. – 2018. – 616 с.
- 4) Malanchuk V.O. Oral and Maxillofacial Surgery. Part 1. – Вінниця: «Нова книга». – 2018. – 440 с.
- 5) Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія / Під ред. В.О. Маланчука. Том 1. – К.: Медицина, 2011. – 672 с.
- 6) Півторак В.І., Кобзар О.Б. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – Вінниця: «Нова Книга», 2021. – 568 с.
- 7) Пластична та реконструктивна хірургія : підручник / Д.С.Аветіков, В.М.Соколов, К.П.Локес та ін. 2-ге вид., переробл. – Львів : «Магнолія 2006», 2021. – 432 с.
- 8) Історії хвороби з хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії / В.О. Маланчук, О.С. Воловар, О.Л. Ціленко та ін. – К.: Альфа. Реклама, 2015. –196 с. (укр., рос., eng.)
- 9) Ушкодження щелепно-лицевої ділянки у дітей [Текст]: монографія /Ткаченко П.І., Білоконь С.О., Лохматова Н.М. та ін.; УМСА – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. – 120 с.
- 10) Запальні процеси щелепно-лицевої ділянки в амбулаторній хірургії [Текст]: навч. посіб. / Ткаченко П.І., Колісник І.А., Панькевич А.І., ВДНЗУ «УМСА». – Полтава, 2017. – 103 с.
- 11) Маланчук В.О., Кришук М.Г., Копчак А.В. Імітаційне компютерне моделювання в щелепно-лицевій хірургії. – К.: Видавничий дім «Асканія», 2013. –231 с.
- 12) Неспецифічні лімфаденіти щелепно-лицевої ділянки у дітей (клініко-морфологічні аспекти) : монографія / Ткаченко П.І., Старченко І.І., Білоконь С.О. та ін.; ВДНЗУ «УМСА». – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2018. – 120 с.

Допоміжна

- 13) Діагностика та хірургічні методи лікування хронічних періодонтитів : Навчальний посібник / Волошина Л.І., Скікевич М.Г., Коробейнікова Ю.Л., Аветіков Д.С. – Полтава. – 2020. – 118 с.
- 14) Маланчук В.О., Копчак А.В. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні ураження щелепно-лицевої ділянки та шиї / Навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Асканія», 2008. – 320 с. (укр., рос.).
- 15) Невідкладні стани в стоматологічній практиці / І.М. Скрипник, П.М. Скрипников, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко // К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 224 с.
- 16) Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології : навч. посіб. / І.П.Мазур, М.В.Хайтович, Л.І.Голопихо. – ВСВ «Медицина». - 2018. – 376 с.
- 17) Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник / Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська В.В., Бородач В.О. та ін. – Тернопіль, 2017. – 120 с.

Інтернет – ресурси

- 18) Англomовна текстова база даних медичних та біологічних публікацій: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
- 19) Academia.edu – соціальна мережа для співпраці вчених та пошуку наукових праць. Link: <https://www.academia.edu>
- 20) Google Scholar або Google Академія – вільна доступна пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. Link: <https://scholar.google.com>
- 21) ResearchGate - науковий портал та соціальна мережа, засіб співробітництва між вченими з будь-яких наукових дисциплін. Link: <https://www.researchgate.net>
- 22) ScienceDirect - одна з найбільших онлайн-колекцій опублікованих наукових досліджень. Link: <https://www.sciencedirect.com>
- 23) Scopus – бібліографічна і реферативна база наукових видань. Link: <https://www.scopus.com>
- 24) Web of Science – платформа, на якій розміщено бази наукової літератури і патентів. Link: <https://www.webofknowledge.com>
- 25) Національна наукова медична бібліотека України: <https://library.gov.ua/>